

คู่มือการดำเนินงาน
โครงการแนวทางการพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม
(Appropriate Technology) สู่การใช้ประโยชน์ ในพื้นที่ภาคกลาง

โดย
กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ
สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท

ผลงานวิชาการนี้
เป็นเอกสารประกอบการประเมินตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนน
การปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ รอบที่ ๒
สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท
กรมส่งเสริมการเกษตร
พ.ศ. ๒๕๖๘

คำนำ

ด้วยกรมส่งเสริมการเกษตรโดยกองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินโครงการ “แนวทางการพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology) สู่การใช้ประโยชน์” ภายใต้โครงการ “การพัฒนาและยกระดับการบริหารจัดการแผนงาน/โครงการวิจัยและนวัตกรรม ระดับองค์กร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗” ซึ่งได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพนักส่งเสริมการเกษตรในการคัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับกลุ่มเกษตรกร พร้อมทั้งจัดทำแนวทางการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมร่วมกับเกษตรกรสู่การใช้ประโยชน์ ระยะเวลาดำเนินการ ๑ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘ ซึ่งสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท ได้รับมอบหมายให้ดำเนินโครงการดังกล่าวในพื้นที่ ๙ จังหวัด ในความรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท ประกอบด้วย ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี ลพบุรี สระบุรี และกรุงเทพมหานคร

จากการดำเนินงานโครงการดังกล่าว สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท จึงได้จัดทำคู่มือการดำเนินงาน โครงการ แนวทางการพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology) สู่การใช้ประโยชน์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพนักส่งเสริมการเกษตรในการคัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับกลุ่มเกษตรกร และจัดทำแนวทางการพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมร่วมกับเกษตรกรสู่การใช้ประโยชน์ในอนาคตต่อไป

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท

สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์	๑
บุคคลเป้าหมาย	๑
วิธีการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบโครงการ	๒
วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน	๒
รายละเอียดการจัดกิจกรรม	๓
เนื้อหาของหลักสูตร	๕
แบบฟอร์มใบงานที่มอบหมายให้ผู้เข้าเรียนฝึกปฏิบัติ	๑๕
สรุปประเด็นในภาพรวมจากการจัดกิจกรรม	๑๘
ผู้รับผิดชอบโครงการ	๑๙
คำแนะนำสำหรับการดำเนินงานในระยะต่อไป	๑๙
ภาคผนวก	๒๐

คู่มือการดำเนินงาน โครงการแนวทางการพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology) สู่การใช้ประโยชน์ ในพื้นที่ภาคกลาง

หลักการและเหตุผล

กรมส่งเสริมการเกษตร โดยกองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร ได้จัดทำข้อเสนอโครงการ “แนวทางการพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology) สู่การใช้ประโยชน์” เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพนักส่งเสริมการเกษตรในการคัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับกลุ่มเกษตรกร และจัดทำแนวทางการพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมร่วมกับเกษตรกรสู่การใช้ประโยชน์ นั้น

ในการนี้ กรมส่งเสริมการเกษตร ได้มอบหมายให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาทดำเนินโครงการ “แนวทางการพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology) สู่การใช้ประโยชน์” ภายใต้โครงการ “การพัฒนาและยกระดับการบริหารจัดการแผนงาน/โครงการวิจัยและนวัตกรรม ระดับองค์กร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗” เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพนักส่งเสริมการเกษตรในการขับเคลื่อนการส่งเสริมการเกษตรที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมในการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร สามารถช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีความมั่นคงในอาชีพ สามารถพัฒนาศักยภาพนักส่งเสริมการเกษตรในการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมสู่เกษตรกร และบรรลุเป้าหมายของการทำงานส่งเสริมการเกษตร ต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาศักยภาพนักส่งเสริมการเกษตรในการคัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับกลุ่มเกษตรกร
๒. เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมร่วมกับเกษตรกรสู่การใช้ประโยชน์

บุคคลเป้าหมาย

เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรจังหวัด ๙ จังหวัด คือ จังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง ลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร และจากศูนย์ปฏิบัติการ ๓ ศูนย์ คือ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดชัยนาท ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านวิศวกรรมเกษตร จังหวัดชัยนาท และศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดลพบุรี โดยแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ

๑. ผู้เรียนที่เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรจังหวัด ๙ จังหวัด และศูนย์ปฏิบัติการ ๓ ศูนย์
๒. ผู้ร่วมรับชมกิจกรรมผ่านออนไลน์ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้สนใจ จากสำนักงานเกษตรจังหวัด และศูนย์ปฏิบัติการ ไม่จำกัดจำนวน

วิธีการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. ศึกษารายละเอียดและข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดทำหลักสูตร
๒. ประชุมทีมผู้รับผิดชอบเพื่อพิจารณากรอบและรายละเอียดหลักสูตรพร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดหลักสูตร รวมถึงกำหนดเป้าหมายและรูปแบบการจัดกิจกรรม
๓. เขียนโครงการและขออนุมัติโครงการ
๔. ประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสมัครเข้าร่วมกิจกรรม โดยจัดทำหนังสือแจ้งหน่วยงานและประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ พร้อมทั้งเปิดช่องทางให้ลงทะเบียนสมัครเข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบออนไลน์ผ่าน Google Form
๕. ดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้
  - ๕.๑. ประชุมหารือเพื่อวางแผนการดำเนินงาน
  - ๕.๒. มอบหมายงานและจัดแบ่งความรับผิดชอบ
  - 5.๓. การจัดเตรียมสิ่งที่ต้องใช้ประกอบการจัดกิจกรรม ประกอบด้วยข้อมูล เครื่องมือ อุปกรณ์ สถานที่ รวมถึงตัวแทนเกษตรกรสำหรับประกอบการฝึกวิเคราะห์ของผู้เรียน
  - 5.4. ลงมือปฏิบัติงานจัดเวทีแลกเปลี่ยนรู้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้
  - ๕.5. ประชุมทีมงานเพื่อประเมินและทบทวนผลลัพธ์หลังการจัดกิจกรรม (After Action Review: AAR)

วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน

๑. เข้าเรียนในห้องเรียนออนไลน์
๒. แบ่งกลุ่มเพื่อฝึกปฏิบัติภายใต้สถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด
๓. แลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ของตนเองกับผู้อื่น เพื่อเพิ่มเติมและเสริมความรู้
๔. นำแนวทางที่ได้เรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้เพื่อฝึกปฏิบัติภายใต้สถานการณ์ตามบริบทของหน่วยงานตนเอง
๕. รวมกลุ่มกับผู้เรียนคนอื่นตามความใกล้เคียงของบริบทที่ได้ฝึกปฏิบัติมา แล้วแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อร่วมกันพัฒนาชิ้นงานที่ทำมาให้อย่างดีขึ้น

รายละเอียดการจัดกิจกรรม

๑. เวทีครั้งที่ ๑ วิเคราะห์ คัดเลือกและจัดกลุ่มเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับกลุ่มเกษตรกร (Matching)

วิทยากร

- ๑) นายวิศรุต ต้อยศักดิ์ หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัด

สมุทรปราการ

เครื่องมือที่ใช้

- ๑) การแบ่งกลุ่มระดมความคิด (Focus Group)
๒) ใบงาน ประกอบด้วย

๒.๑) ใบงานที่ ๑ กรอบการวิเคราะห์ และวางแผนงานวิจัย ซึ่งจะทำให้ทราบถึงภาพรวมของสถานการณ์ปัญหาในพื้นที่ แนวทางการแก้ไขที่จะนำมาใช้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือหน่วยงานในพื้นที่ และกิจกรรมที่จะดำเนินการ

๒.๒) ใบงานที่ ๒ Research Utilization Framework (RU Framework)

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑) การมอบหมายให้นักส่งเสริมการเกษตรแต่ละหน่วยงาน ศึกษาและเตรียมข้อมูลพื้นฐานเพื่อประกอบการฝึกปฏิบัติ โดยแบ่งกลุ่มตามชนิดพืช ดังนี้

กลุ่ม	หน่วยงาน
กลุ่มที่ ๑ ชนิดสินค้าข้าว	จังหวัดนนทบุรี พระนครศรีอยุธยา กรุงเทพมหานคร และศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดชัยนาท
กลุ่มที่ ๒ ชนิดสินค้าพืชไร่	จังหวัดสระบุรี ลพบุรี ชัยนาท และศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดลพบุรี
กลุ่มที่ ๓ ชนิดสินค้าพืชสวน	จังหวัดอ่างทอง สิงห์บุรี ปทุมธานี และศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านวิศวกรรมเกษตร จังหวัดชัยนาท

๒) การบรรยายในหัวข้อต่างๆ ดังนี้

๒.๑) ความสำคัญของการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ (Research Utilisation : RU)

๒.๒) เครื่องมือในการวิเคราะห์ Pain point/Gap Analysis ของกลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย

๒.๓) วิธีการสืบค้นหาข้อมูลงานวิจัย และเทคโนโลยี จากแหล่งต่างๆ

๓) การแบ่งกลุ่มเพื่อฝึกปฏิบัติการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของพื้นที่ รวมทั้งคัดเลือกและจัดกลุ่มเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับกลุ่มเกษตรกร

๔) การมอบหมายให้นักส่งเสริมการเกษตรแต่ละหน่วยงาน ฝึกปฏิบัติการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของพื้นที่ รวมทั้งคัดเลือกและจัดกลุ่มเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับกลุ่มเกษตรกร ในบริบทของแต่ละหน่วยงาน

๒. เวทีครั้งที่ ๒ การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรและพื้นที่ต้นแบบ เพื่อนำเสนอเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับกลุ่มเกษตรกร

วิทยากร

- ๑) รองศาสตราจารย์ บำเพ็ญ เขียวหวาน รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ๒) รศ.ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เครื่องมือที่ใช้

- ๑) การแบ่งกลุ่มระดมความคิด (Focus Group)
  - ๒) ใบงาน ประกอบด้วย
    - ๒.๑) ใบงานที่ ๑ สรุป ปัญหา ความต้องการ งานวิจัย เทคโนโลยี นวัตกรรม ที่พร้อมใช้ประโยชน์ และสภาพที่พึงประสงค์ (Objective Tree)
    - ๒.๒) ใบงานที่ ๒ การวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมเทคโนโลยีนวัตกรรมและการถ่ายทอด
    - ๒.๓) ใบงานที่ ๓ กรอบแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรมสู่การใช้ประโยชน์
- เชิงพื้นที่

๓) แผนที่ความคิด (Mind Map)

ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ๑) ร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และบริบทการทำงานเกษตรของแต่ละจังหวัดในพื้นที่ ระหว่างทีมงานระดับเขตและจังหวัด
- ๒) มอบหมายให้นักส่งเสริมการเกษตรแต่ละหน่วยงาน จัดทำข้อมูลผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา แนวทางแก้ไข และการจัดกลุ่มเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อการนำไปใช้ประโยชน์ ในบริบทของแต่ละหน่วยงาน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในเวทีแลกเปลี่ยนรู้
- ๓) นำเสนอผลการวิเคราะห์ความต้องการ ปัญหา งานวิจัย เทคโนโลยี นวัตกรรมที่พร้อมใช้ประโยชน์ ร่วมกับตัวแทนเกษตรกร พร้อมรับฟังข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากตัวแทนเกษตรกร และหน่วยงานทางการศึกษา
- ๔) รับฟังและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อ “การวิเคราะห์ความต้องการ ปัญหา โดยเชื่อมโยงงานวิจัย เทคโนโลยี นวัตกรรม ที่พร้อมใช้ประโยชน์”
- ๕) สรุปเวทีและร่วมกันจัดทำแนวทางการส่งเสริมงานวิจัยที่เหมาะสมกับพื้นที่ และแผนปฏิบัติการ สำหรับแต่ละหน่วยงาน
- ๖) แบ่งกลุ่มเจ้าหน้าที่ระดมความคิดตามชนิดพืชที่คล้ายคลึง เพื่อระดมความคิด ในการวิเคราะห์และคัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสม และแนวทางการถ่ายทอดสู่การใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับของเกษตรกรเป้าหมาย โดยใช้ใบงาน (ภาคผนวก) เป็นกรอบในการวิเคราะห์

เนื้อหาของหลักสูตร

การนำงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ (RESEARCH UTILIZATION : RU)

การขับเคลื่อนการนำงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ (Ru) โดยมีงบประมาณเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนตาม พระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔ ผ่านหน่วยบริหารและจัดการทุน (PMU) เช่น สวก. วช. โดยมีกรอบแนวทางการดำเนินงาน ๓ ด้าน คือ

๑. Ru นโยบาย เพื่อให้เกิดการพัฒนา กำหนดหรือปรับปรุงนโยบายที่เป็นลักษณะ EVIDENCE BASED และสามารถส่งผลการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างแท้จริง
๒. RU เศรษฐกิจ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ลดการพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการผลิตสินค้าและการบริการ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
๓. RU สังคม เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาคน ชุมชน ท้องถิ่น สร้างสังคมที่มีคุณภาพและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น หรือนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของชุมชน หรือสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

ภาพที่ 1 การพัฒนาโลกส่งเสริมด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

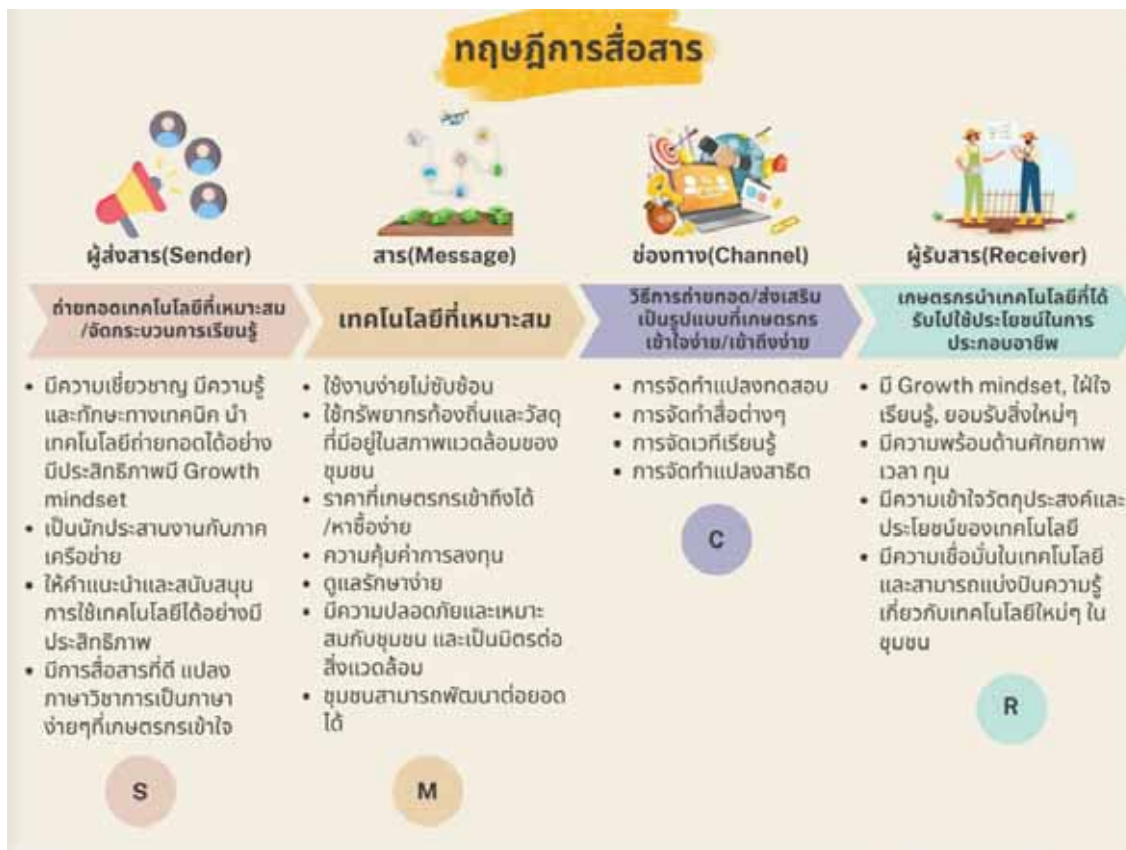
ที่มา : รศ.ดร.สุดสาสดี ดวงศรีไสย์, ๒๕๖๗.

หลักการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมสู่เกษตรกร

การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมสู่เกษตรกร โดยใช้ทฤษฎีการสื่อสารเป็นเครื่องมือทำงานที่สำคัญ องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ผู้ส่งสาร (นักส่งเสริมการเกษตร) ผู้รับสาร (เกษตรกร) เนื้อหา (เทคโนโลยี/นวัตกรรม) และช่องทาง (วิธีการถ่ายทอด/ส่งเสริม) โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีจะดำเนินการภายใต้เป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลเป้าหมาย โดยใช้การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม ซึ่งเกษตรกรที่เป็นบุคคลเป้าหมายได้รับการถ่ายทอดไปแล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อยกระดับการเกษตรได้อย่างแท้จริง (กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๖)

ภาพที่ 2 การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมสู่เกษตรกร
ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖6.

ภาพที่ ๓ การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมสู่เกษตรกร

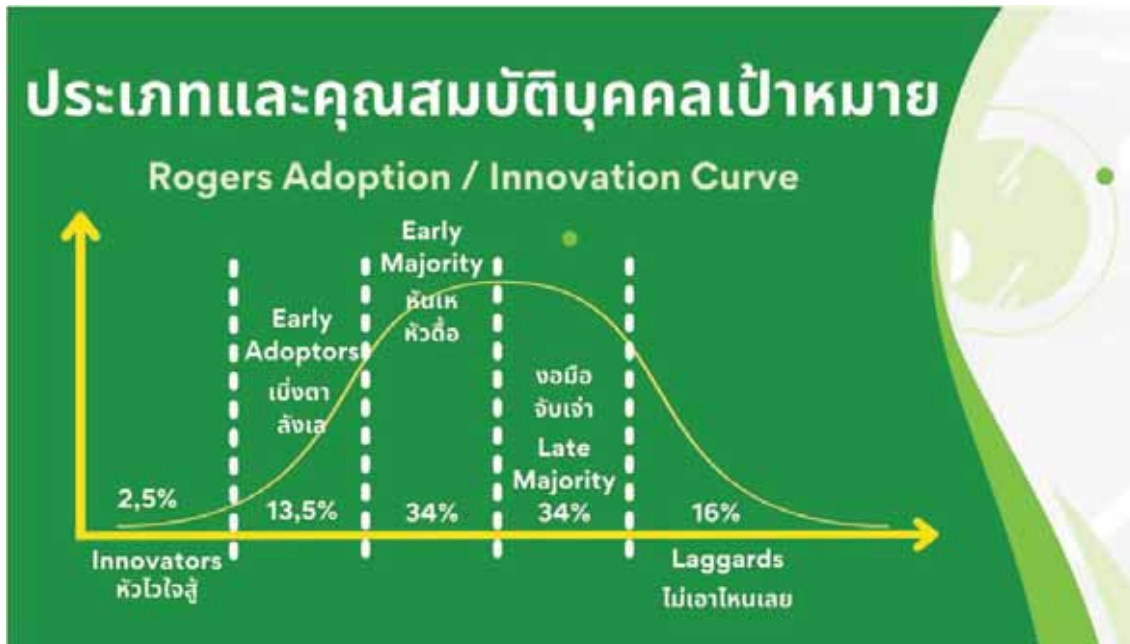
ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๗.

ซึ่งหลักการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประกอบด้วยสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑) การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม ต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อตอบสนองความต้องการ และความจำเป็นเฉพาะของบุคคลเป้าหมาย โดยเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างเจ้าของเทคโนโลยี นักส่งเสริมการเกษตร และเกษตรกรต้นแบบ

๒) การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม ต้องเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา องค์ความรู้ที่จะถ่ายทอด ความพร้อมของผู้ส่ง ผู้รับ ตลอดจนช่องทางวิธีการถ่ายทอดทั้งหมด ต้องมีความสอดคล้องและเหมาะสม ต่อสถานการณ์ เงื่อนไข ตลอดจนสภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น การจัดทำแปลงทดสอบ การศึกษาดูงาน และการจัดอบรมเกษตรกรต้นแบบ เป็นต้น

๓) การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร ตามทฤษฎี Adoption Process ๕ ขั้น คือ ตระหนักรู้ (awareness) สนใจ (interest) ไตร่ตรอง (evaluation) ทดลองทำ (trial) และยอมรับ/นำไปใช้ (adoption) ซึ่งเกษตรกรเป้าหมายต้องสามารถนำเทคโนโลยีหรือความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ได้จริง ภายใต้เงื่อนไขของเกษตรกรเป้าหมายให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ภาพที่ 4 ประเภทและคุณสมบัติของบุคคลเป้าหมายยอมรับเทคโนโลยี
ที่มา : คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2567.

จากทฤษฎีการแพร่กระจายของนวัตกรรม (Diffusion of Innovation Theory) โดย Everett M. Rogers (Rojers, 2003) ได้จัดแบ่งกลุ่มคนตามช่วงเวลาในการตัดสินใจ เพื่อเริ่มใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 หัวใจใส (Innovators)

ร้อยละ 2.5% เป็นกลุ่มที่มีความกระตือรือร้นในด้านเทคโนโลยี มีความพร้อมทางการเงินและทักษะในการใช้งาน เมื่อนวัตกรรมเปิดตัวแล้วจะตัดสินใจใช้ทันที มีบุคลิกกล้าเสี่ยง กล้าลองจนถึงขั้นหลงใหลในสิ่งใหม่ ๆ ทำให้คนกลุ่มนี้มีลักษณะแตกต่างจากวงสังคมใกล้ชิด และนำพาตัวเองเข้าสู่วงสังคมในระดับสากล สิ่งที่น่าสนใจก็คือ คนกลุ่มนี้พร้อมรับความล้มเหลว เมื่อมีแนวคิดใหม่ ๆ ที่ดีกว่าเดิมก็พร้อมจะยอมรับความจริง

กลุ่มที่ 2 เบิ่งตาลังเล (Early Adopters)

ร้อยละ 13.5% เป็นกลุ่มคนที่มีความเป็นผู้นำทางด้านนวัตกรรม เปิดใจให้กับสิ่งใหม่ ๆ คอยให้คำแนะนำ และให้ข้อมูลกับคนรอบตัว ได้รับความเคารพจากคนรอบตัว จึงมีความกลมกลืนอยู่กับสังคมใกล้ชิดมากกว่าคนกลุ่มที่ 1 ที่กลมกลืนกับสังคมในระดับสากล

กลุ่มที่ 3 หันเหหัวดี (Early Majority)

ร้อยละ 34% เป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ที่ยอมรับแนวคิดใหม่ ๆ ก่อนคนทั่วไปในสังคม ไม่ใช่ผู้นำทางเทคโนโลยี แต่พร้อมจะปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลง โดยคนกลุ่มนี้จะใช้เวลาในการพิจารณาข้อมูลต่างๆ ก่อนตัดสินใจใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ จึงมีส่วนสำคัญในแพร่กระจายของนวัตกรรมในสังคม

กลุ่มที่ 4 จอมือจับเจ้า (Late Majority)

ร้อยละ 34% เป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ที่ยอมรับแนวคิดใหม่ ๆ หลังคนทั่วไปในสังคม มีความลังเลสงสัยในแนวคิดใหม่ ๆ จะตัดสินใจใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพราะความจำเป็นหรือได้รับแรงกดดันทางสังคม หรือกล่าวอีกอย่างได้ว่า นวัตกรรมนั้นจะต้องเป็นบรรทัดฐานของสังคมก่อน คนกลุ่มนี้จึงจะตัดสินใจใช้

กลุ่มที่ 5 ไม่เอาไหนเลย (Laggards)

ร้อยละ 16% ซึ่งมีปริมาณเท่ากับกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 รวมกัน แต่กลุ่มที่ 5 ไม่สามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มได้ เนื่องจากงานวิจัยพบว่า กลุ่มที่ 5 ทั้ง 16% นี้ มีลักษณะที่กลมกลืนกัน คือ ยึดโยงอยู่กับอดีต คำนึงถึงคนรุ่นก่อน เมื่อตัดสินใจใช้เทคโนโลยี เทคโนโลยีนั้นก็อาจล้าหลังไปแล้ว คนกลุ่มนี้นอกจากจะมีความลังเลสงสัยในแนวคิดใหม่ ๆ ยังลังเลสงสัยในกลุ่มคนที่เป็นผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) อีกด้วย

เงื่อนไขด้านการส่งเสริมการเกษตรเทคโนโลยีที่เหมาะสม

การส่งเสริมเทคโนโลยีที่เหมาะสม มีเงื่อนไขหลายประการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ดังแผนภาพด้านล่าง

ภาพที่ ๕ เงื่อนไขด้านการส่งเสริมการเกษตร

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 1 จังหวัดชัยนาท, 2567.

นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยี ได้แก่ ผู้นำและผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์และสนับสนุนส่งเสริมการนำเทคโนโลยีไปปฏิบัติงาน ผู้ใช้งานมีความพร้อมและใช้งานในทางที่ถูกต้อง สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการนำเทคโนโลยีไปใช้งาน มีความสามารถในการเรียนรู้และการปรับตัวในการนำเทคโนโลยีไปใช้ สามารถส่งต่อผลสำเร็จในการถ่ายทอดเทคโนโลยีได้ มีสภาพเศรษฐกิจความเสถียรภาพทางการเงินในการลงทุนเทคโนโลยี รวมถึงความน่าเชื่อถือและความเชื่อมั่นในเทคโนโลยี

เครื่องมือในการวิเคราะห์ Pain point ของชุมชน

1) GAP analysis เพื่อวิเคราะห์บริบทและความต้องการของชุมชน

GAP analysis เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจประเมินเบื้องต้น เพื่อหาความแตกต่างระหว่างระบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อนำไปสู่การวางแผนปรับปรุงและแก้ไข ซึ่งจุดเด่นของเครื่องมือนี้สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ความต้องการ หรือประเมินผลการดำเนินงานของตนเองในปัจจุบันว่าจะต้องใช้ทรัพยากร ต้นทุน อย่างไร เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย แล้วนำช่องว่างที่ได้มาใช้ในการวิเคราะห์ วางแผน และกำหนดผลลัพธ์ที่คาดหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีวิธีการ ดังนี้

๑) ชวนกลุ่ม/ชุมชนกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์กิจกรรม เป็นการมองภาพอนาคตแบบองค์รวม เพื่อการปรับกระบวนทัศน์ เติมความรู้ ทักษะ

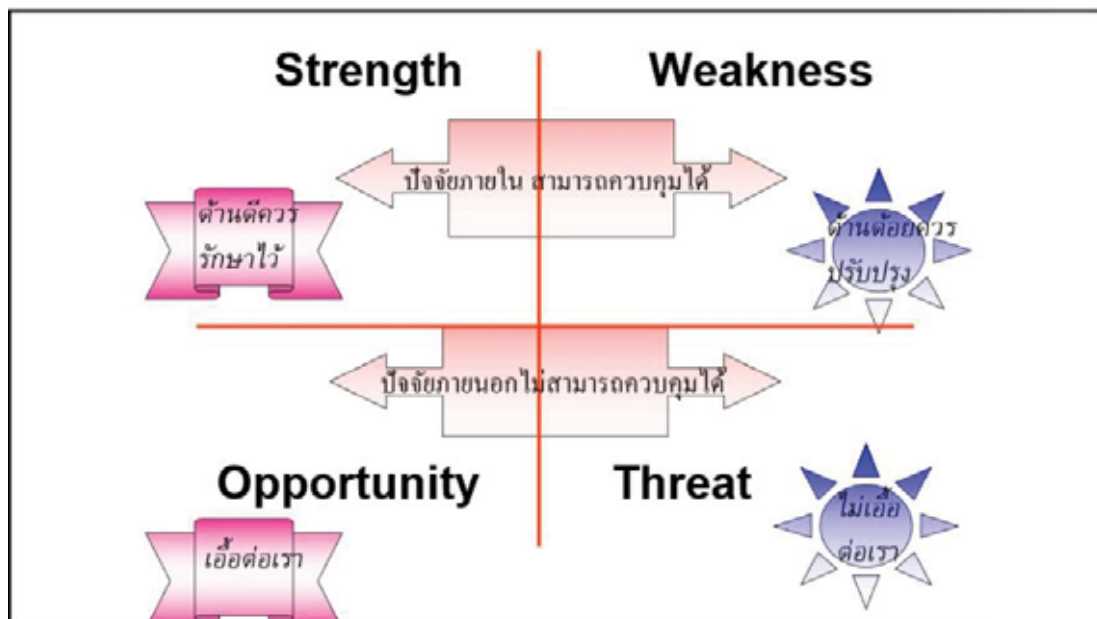
๒) วิเคราะห์สถานการณ์ ปัญหาและความต้องการของกลุ่ม โดยปัจจุบันอะไรที่ยังเป็นจุดอ่อน อุปสรรคของกลุ่ม หรือจุดแข็งและโอกาสของกลุ่มคืออะไร เพื่อชี้ให้กลุ่มเห็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นถ้าจะไปให้ถึงวิสัยทัศน์ กลุ่มยังต้องมีการ "ขจัด ลด ยก สร้าง" อะไร เพิ่มเติมตามประเด็น

๓) ร่วมกับภาคีเครือข่ายหรือหน่วยงานวิชาการในการกำหนดแผนการนำเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์

๔) กำหนดผลลัพธ์ที่คาดหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

2) SWOT Analysis

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการแข่งขันแบบ SWOT เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกชุมชน/พื้นที่ เพื่อให้ชุมชน/พื้นที่ประเมินสถานการณ์และการดำเนินงานของพื้นที่ เพื่อวางแผน วางกลยุทธ์การแข่งขัน การวางตำแหน่งสินค้า/บริการ เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันแก่พื้นที่ โดย รศ.ดร.จรงักษ์ หงษ์งาม คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และคณะ

ภาพที่ ๖ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการแข่งขันแบบ SWOT

ที่มา : รศ.ดร.จรงักษ์ หงษ์งาม. ๒๕๖๗.

โดย SWOT เป็นคำย่อมาจากคำว่า Strengths Weaknesses Opportunities และ Threats

S - Strengths คือ จุดแข็ง เป็นปัจจัยภายใน หมายถึง ความสามารถและสถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นบวก ซึ่งองค์กรนำมาใช้ประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง การดำเนินงานภายในที่องค์กรทำได้ดี

W - Weaknesses คือ จุดอ่อน เป็นปัจจัยภายใน หมายถึง สถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นลบ และด้อยความสามารถ ซึ่งองค์กรไม่ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง การดำเนินงานภายในที่องค์กรทำได้ไม่ดี

O - Opportunities คือ โอกาส เป็นปัจจัยภายนอก หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การทำงานของ องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็น ประโยชน์ต่อการดำเนินการขององค์กร

T - Threats คือ อุปสรรค เป็นปัจจัยภายนอก หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ขัดขวาง การทำงานขององค์กรไม่ให้บรรลุ วัตถุประสงค์หรือหมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นปัญหาต่อองค์กร

3) RU Framework

เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจัดเตรียมข้อเสนอโครงการวิจัย โดยนำเสนอในรูปแบบใบงานจากการ วิเคราะห์ที่มา โจทย์ของพื้นที่ ปัญหาที่สำคัญ กลยุทธ์ที่จะดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีหัวข้อที่สำคัญที่ต้องอธิบายให้เกิดความชัดเจน ได้แก่ ๑) เป้าหมายของหัวข้อสำคัญ ๒) กลยุทธ์ในการ นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้แก้ปัญหาเพื่อบรรลุเป้าหมาย ๓) กลุ่มเป้าหมายที่รับประโยชน์ ๔) พื้นที่ขยาย ผล และ ๕) ระยะเวลาที่จะเกิดผลกระทบ

คำชี้แจง		หมายเหตุ :	
(1) ชื่อผลงาน :	(2) ชื่อ สาขา :	(3) กลุ่มเป้าหมายที่รับประโยชน์ (Beneficiaries) :	
(4) หน่วยงานของโครงการ :		(5) พื้นที่ขยายผล :	
(6) ที่มาของงานวิจัย (Background) :		(7) ผลประโยชน์ของโครงการ :	
(8) ผลประโยชน์ของโครงการ :		(9) ผลประโยชน์ของโครงการ :	
กลยุทธ์ 1 :	กลยุทธ์ 2 :	กลยุทธ์ 3 :	กลยุทธ์ 4 :
Work of Knowledge (W-K) Stage (1) :	Work of Knowledge (W-K) Stage (2) :	Work of Knowledge (W-K) Stage (3) :	Supporting / Supporting Factors :
1. ... (W-K) Stage (1) :			
2. ... (W-K) Stage (1) :			
3. ... (W-K) Stage (1) :			
4. ... (W-K) Stage (1) :			
ผู้รับผิดชอบ :	ผู้รับผิดชอบ :	ผู้รับผิดชอบ :	ผู้รับผิดชอบ :
เอกสารอ้างอิง :	เอกสารอ้างอิง :	เอกสารอ้างอิง :	เอกสารอ้างอิง :
วันที่ทำวิจัย/วันที่แก้ไขเอกสาร (ปี) :	วันที่ทำวิจัย/วันที่แก้ไขเอกสาร (ปี) :	วันที่ทำวิจัย/วันที่แก้ไขเอกสาร (ปี) :	วันที่ทำวิจัย/วันที่แก้ไขเอกสาร (ปี) :

ภาพที่ ๗ RU Framework

ที่มา : รศ.ดร.สุตสวาสดี ดวงศรีโสัย, ๒๕๖๗.

คำชี้แจง (Note) :		ข้อมูลทั่วไป (General Information) :	
(1) ชื่อโครงการ :	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสวนผลไม้ในภาคตะวันออก	(2) ชื่อผู้ดำเนินโครงการ :	นางสาวสมใจ นามสกุล
(3) ปีที่ดำเนินโครงการ :	1. พืชสวนผลไม้ในภาคตะวันออก 2. พืชสวนผลไม้ในภาคตะวันออก	(4) ปีที่ดำเนินโครงการ :	นางสาวสมใจ นามสกุล
(5) ที่มาของโครงการ :	โครงการนี้จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรในภาคตะวันออกได้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสวนผลไม้ในภาคตะวันออก และเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรในภาคตะวันออก	(6) ปีที่ดำเนินโครงการ :	นางสาวสมใจ นามสกุล
(7) วัตถุประสงค์ของโครงการ :	1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสวนผลไม้ในภาคตะวันออก 2. เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรในภาคตะวันออก	(8) ปีที่ดำเนินโครงการ :	นางสาวสมใจ นามสกุล
(9) งบประมาณของโครงการ :	1. งบประมาณของโครงการ : 100,000 บาท 2. งบประมาณของโครงการ : 100,000 บาท	(10) ปีที่ดำเนินโครงการ :	นางสาวสมใจ นามสกุล
(11) สถานที่ดำเนินโครงการ :	1. สถานที่ดำเนินโครงการ : 100,000 บาท 2. สถานที่ดำเนินโครงการ : 100,000 บาท	(12) ปีที่ดำเนินโครงการ :	นางสาวสมใจ นามสกุล
(13) ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ :	1. ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ : 100,000 บาท 2. ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ : 100,000 บาท	(14) ปีที่ดำเนินโครงการ :	นางสาวสมใจ นามสกุล
(15) ข้อเสนอแนะของโครงการ :	1. ข้อเสนอแนะของโครงการ : 100,000 บาท 2. ข้อเสนอแนะของโครงการ : 100,000 บาท	(16) ปีที่ดำเนินโครงการ :	นางสาวสมใจ นามสกุล

ภาพที่ ๘ ตัวอย่างแบบฟอร์ม RU Framework เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาคุณภาพ

สินค้าเกษตรให้ได้การรับรองมาตรฐาน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ, ๒๕๖๗.

4) Value Chain

ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) คือ กิจกรรมการดำเนินงานขององค์กรที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับปัจจัยการผลิต การมองหาโอกาสในการแข่งขันการบริหารจัดการทรัพยากรโดยวิเคราะห์ขั้นตอนและกระบวนการที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ต้นน้ำสู่ปลายน้ำจากห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการได้

ภาพที่ 9 ห่วงโซ่อุปทานธุรกิจเกษตร

ที่มา : สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์. ๒๕๖๗.

ภาพที่ ๑๐ ตัวอย่าง BCG Value Chain ลำไย ปี ๒๕๖๖/๗๐

ที่มา : สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร, ๒๕๖๖.

ขั้นตอนการค้นหา Appropriated Technology เพื่อแก้ปัญหาของพื้นที่

๑) กำหนดโจทย์จากตัวแปรของพื้นที่ วิเคราะห์สถานการณ์ของพื้นที่ทั้งปัญหาด้านผลิตภาพ (Pain Point) วิเคราะห์ GAP analysis เช่น ปัญหาการเพิ่มมูลค่าผลผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดเพื่อพัฒนาเป็นโจทย์วิจัยของพื้นที่ในการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้แก้ปัญหาได้ตรงจุด

2) กำหนดขอบเขตการวิจัย กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย เช่น ศพก. แปลงใหญ่ ศตปช. ศจช. วิสาหกิจชุมชน SF/YSF ยุวเกษตรกร และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

3) กำหนดเป้าหมายการวิจัย การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม Appropriate Technology เทคโนโลยีในการแก้ไขปัญหาพื้นที่ตามข้อ 1

4) ค้นหาเทคโนโลยีที่เหมาะสม เชื่อมโยงเครือข่ายหน่วยงานวิชาการในพื้นที่ร่วมวิเคราะห์ คัดเลือกและจัดกลุ่มเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับ Pain Point ของกลุ่มเกษตรกร

5) ออกแบบวิธีดำเนินงาน ออกแบบแนวทางการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปขยายผล ประกอบด้วยวิธีการถ่ายทอดเทคโนโลยี การเก็บข้อมูล การติดตามประเมินผล การยอมรับเทคโนโลยี การสรุปผลถอดบทเรียนและคืนข้อมูล

ลักษณะโครงการที่นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ประโยชน์ ควรมีลักษณะดังนี้

1) เป็นการสร้างผลงานเพื่อยกระดับผลิตภัณ์หรือกำลังการผลิตหรือส่งเสริมอาชีพผลิตภัณ์หรือบริการทางการเกษตรในท้องถิ่นหรือชุมชน

2) สร้างผลงานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชน

3) สร้างผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนหรือเพื่อสงวนรักษาไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพหรือวัฒนธรรมของประชาชน

4) แสวงหาเทคโนโลยีที่เหมาะสมที่มีอยู่แล้วทั้งที่เป็นสาธารณะและมีเจ้าของจากแหล่งข้อมูลภายในประเทศและต่างประเทศและสำรวจความต้องการใช้เทคโนโลยีในพื้นที่ต่างๆ

5) นำผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีอยู่เดิมมาพัฒนาปรับปรุงต่อยอดลดต้นทุนการผลิตหรือขยายผลจากต้นแบบ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เข้าถึงได้อย่างทั่วถึงในราคาที่เหมาะสม

6) พัฒนาล้างข้อมูลและแพลตฟอร์มเทคโนโลยีที่เหมาะสมหรือนำเทคโนโลยีไปแพร่ถ่ายทอด

7) ส่งเสริมการก่อตั้งศูนย์เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อให้ชุมชนหรือประชาชนในพื้นที่เข้าถึงโดยคิดค่าบริการที่เหมาะสม

โดยคุณสมบัติของเทคโนโลยีที่เหมาะสม ได้แก่ 1) สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และทรัพยากร 2) สอดคล้องกับความรู้และทักษะของเกษตรกร 3) สอดคล้องกับงบประมาณที่มีและคุ้มค่าการลงทุน 4) ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน 5) เข้าถึงได้ง่ายหา หรือซื้อได้ง่ายในพื้นที่ และ 6) สามารถพัฒนาต่อยอดได้

สำหรับปัญหาอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีมาใช้ ได้แก่ 1) ขาดเงินทุน 2) เกษตรกรเข้าไม่ถึงเทคโนโลยี / หาซื้อยาก 3) ไม่มีตลาดที่จะขายผลผลิต 4) ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ 5) ขาดพี่เลี้ยงช่วยให้คำแนะนำแก้ไขปัญหาการใช้เทคโนโลยีใหม่ และ 6) ขาดโครงสร้างพื้นฐาน เช่น แหล่งน้ำ, สัญญาณอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

แบบฟอร์มใบงานที่มอบหมายให้ผู้เข้าเรียนฝึกปฏิบัติ

๑. เวทีครั้งที่ ๑ วิเคราะห์ คัดเลือกและจัดกลุ่มเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับกลุ่มเกษตรกร (Matching)

๑.๑) ใบงานที่ ๑ การวิเคราะห์และวางแผนงานวิจัย

ใบงานที่ 1 วิเคราะห์ & วางแผนงานวิจัย

ชนิดสินค้า/พืช : .....

สถานการณ์ปัญหาในพื้นที่	แนวทางการแก้ไข / ทางเลือกใหม่ในการแก้ปัญหา	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย / หน่วยงานใน พื้นที่	กิจกรรมที่จะดำเนินการ (ใคร/เมื่อไร/อย่างไร)

๑.๒) ใบงานที่ ๒ RU Framework

ใบงานที่ 2 Research Utilization Framework (RU Framework)

โจทย์วิจัยจากการวิเคราะห์กลุ่มเกษตรกร			
(1) หัวข้อสำคัญ :			
(2) เป้าหมายของหัวข้อสำคัญ :		(4) กลุ่มเป้าหมายที่รับประโยชน์/Beneficiaries	
		(5) พื้นที่ขยายผล	
(3) ที่มา และความสำคัญ (ปัญหา/โจทย์สำคัญ) :		(6) คาดการณ์ขนาดของผลกระทบ	
		(7) ระยะเวลาที่จะเกิดผลกระทบ	
กลุ่มเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับกลุ่มเกษตรกร			
กลยุทธ์ที่ 1 :	กลยุทธ์ที่ 2 :	กลยุทธ์ที่ 3 :	กลยุทธ์ที่ 4 :
Stock of Knowledge และ Stage Gate :	Stock of Knowledge และ Stage Gate :	Stock of Knowledge และ Stage Gate :	Stock of Knowledge และ Stage Gate :
ผู้ใช้ประโยชน์ :	ผู้ใช้ประโยชน์ :	ผู้ใช้ประโยชน์ :	ผู้ใช้ประโยชน์ :
แนวทางการทำ RU :	แนวทางการทำ RU :	แนวทางการทำ RU :	แนวทางการทำ RU :
ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดแผน RU :	ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดแผน RU :	ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดแผน RU :	ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดแผน RU :

๒. เวทีครั้งที่ ๒ การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรและพื้นที่ต้นแบบ เพื่อนำเสนอเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับกลุ่มเกษตรกร

๒.๑) ใบงานที่ ๑ Objective Tree

๒.๒) ใบงานที่ ๒ การวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมเทคโนโลยีนวัตกรรมและการถ่ายทอด

ใบงานที่ 2

การวิเคราะห์ แนวทางการส่งเสริมเทคโนโลยีนวัตกรรมและการถ่ายทอด

ประเด็น	โจทย์	เทคโนโลยีที่เหมาะสมคืออะไร	มี/ไม่มี		การถ่ายทอดเทคโนโลยี	
			อยู่ที่ไหน	ทำอย่างไร/กับใคร	เงื่อนไขด้านการส่งเสริม	เงื่อนไขด้านเกษตรกร

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เรียนที่เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๑. เวทีครั้งที่ ๑ วิเคราะห์ คัดเลือกและจัดกลุ่มเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับกลุ่มเกษตรกร (Matching)

ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน
1) นางสาวสุรีย์รัตน์ แสนสุวรรณ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยนาท สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท
2) นางสาวดิษย์สิน ศรีสดีไธ	สำนักงานเกษตรอำเภอสรรพยา สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท
3) นางอินทิรา สุขโก	กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดสิงห์บุรี
4) นายวนากร บังเกิด	กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดสิงห์บุรี
5) นายกนกสิน ธาราพงษ์	กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดอ่างทอง
6) นางสาวบุญญารัตน์ เครือวัลย์	กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดอ่างทอง
7) นางสาวพัชรี อินลอย	กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดลพบุรี
8) นายวรพงษ์ กำบังภัย	กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดลพบุรี
9) นายไวยวุฒิ หอมหวน	สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี
10)นางแสงจันทร์ ลาสุดี	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสระบุรี สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี
11)นางสาวอาสิวรรณ เวชกิจ	สำนักงานเกษตรอำเภอบางปะอิน สำนักงานเกษตรจังหวัด พระนครศรีอยุธยา
12)นายอำพล เบญจสานต์	สำนักงานเกษตรอำเภอลาดบัวหลวง สำนักงานเกษตรจังหวัด พระนครศรีอยุธยา
13)นายเอกรินทร์ อินปาน	สำนักงานเกษตรอำเภอไทรน้อย สำนักงานเกษตรจังหวัดนนทบุรี
14)นายอดิศร นิมอนงค์	กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดนนทบุรี
15)นายจักรพงษ์ โล่ห์เงิน	กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี
16)นายณรงค์กฤษ ดิษฐ์วิชา	สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี
17)นายประสพโชค รื่นสุข	กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร
18)นางสาวทิตยาทร บุญแก้ว	กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร
19)นายบรรเจิด สุขจาด	ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านวิศวกรรมเกษตร จังหวัดชัยนาท
20)นายภานุ ภาณุเวช	ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดชัยนาท
21)นายไพศาล สอนรอด	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดลพบุรี

๒. เวทีครั้งที่ ๒ การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรและพื้นที่ต้นแบบ เพื่อนำเสนอเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับกลุ่มเกษตรกร

